

Obsah

ÚVOD	7
1 PÍSKOVEC – FENOMÉN SEVEROČESKÉ KRAJINY	11
2 DĚJINY PŘED HISTORIÍ	13
3 PŘÍCHODY ČLOVĚKA	19
3.1 Návštěvy minulosti	19
3.2 Trvalí návštěvníci	20
3.3 Kolonisté	23
4 STOPY MINULOSTI	33
4.1 Co psali písaři	33
PRAMEN 1 – 1375, květen 18. Praha	36
PRAMEN 2 – 1383, srpen 20.–1386, říjen 1. Praha	38
PRAMEN 3 – 1390–1399. (Praha)	48
PRAMEN 4 – 1396	55
PRAMEN 5 – 1429, listopad 25. Helfenburk	55
PRAMEN 6 – 1453, září 6. (Praha)	57
PRAMEN 7 – 1531, únor 25. (Praha)	57
PRAMEN 8 – 1544, červenec 25. Praha	58
PRAMEN 9 – 1552, červen 9. Passau	59
PRAMEN 10 – 1575, září 30.(Praha)	60
PRAMEN 11 – 1591, září 9. (Praha)	60
4.2 Co si myslí historikové	63
4.2.1 KDE SE VZALO JMÉNO HRADU	63
4.2.2 ZALOŽENÍ HRADU	68
4.2.3 STAROSTI ARCIBISKUPŮ	71
4.2.4 PROBLÉMY SOUDNÍ SÍŇE V LETECH 1383–1386	77
4.2.5 SEDLÁK A PÁN	80
4.2.6 VESNICE HELFENBURSKÉHO ZBOŽÍ	84
4.2.7 PROKLETÍ ARCIBISKUPA KONRÁDA Z VECHTY	112
4.2.8 SMIŘIČTÍ NA HELFENBURKU (1431–1457)	114
4.2.9 HELFENBURK JAKO JEDEN Z HRADŮ ZDEŇKA ZE ŠTERNBERKA (1457–1467)	116

4.2.10 ZÁPISNÉ DRŽENÍ HELFENBURKU PETREM ZE SULEVIC (1467–PŘ. 1475)	117
4.2.11 ILBURKOVÉ Z ILBURKA NA HELFENBURKU (PŘ. 1475–1554)	118
4.2.12 HELFENBURK V DRŽENÍ KURZBACHŮ Z TRACHENBURKA (1554–1590)	121
4.2.13 ZÁNİK HRADU A JEHO PANSTVÍ PO ROCE 1590	122
4.2.14 OBJEVOVÁNÍ NEZNÁMÉHO HRADU	124
4.2.15 HELFENBURK VČERA A DNES	131
4.3 Jazyk reliktnů	132
4.3.1 DOMLUVME SE, JAK SE DOMLUVÍME	132
4.3.1.1 Terminologie	133
4.3.1.2 Místopis	135
4.3.2 VYPRÁVĚNÍ STARÝCH ZDÍ	137
4.3.2.1 Předpolí hradu	137
4.3.2.2 Tzv. Parkán a jeho opevnění	147
4.3.2.3 Hradní jádro	189
4.4 Cena starých smetišť	268
4.4.1 STŘEPY NOSÍ ŠTĚSTÍ	268
4.4.1.1 Hmota keramických fragmentů	272
4.4.1.2 Tvar okrajů keramických nádob	274
4.4.1.3 Technika výzdoby keramických nádob	
a její dekor	280
4.4.1.4 Co je to štěstí?	281
4.4.2 JAK SI ŽILI PÁNI	284
4.4.2.1 Artefakty z organických látek	286
4.4.2.2 Artefakty z kovů	292
4.4.2.3 Artefakty z hornin	306
4.4.2.4 Artefakty ze skla	316
4.4.2.5 Artefakty z keramiky	316
5 HRAD, KTERÝ UŽ NENAJDEME	333
5.1 Stavební etapy Helfenburku	335
5.2 Nejstarší hrad	341
5.3 Jak hrad viděli první arcibiskupové	354

5.4 Jan z Jenštejna – arcibiskup a stavitel	369
6 HISTORIE PO DĚJINÁCH	379
6.1 Opičí hrad	379
6.2 Podnikatel králem	386
6.3 Pater et frater	397
6.4 Propojování generací aneb Chour a ti druzí	401
CO DODAT ZÁVĚREM?	413
Poznámky	415
Barevná obrazová příloha	455
Resumé	465
Abbildungen	495
Literatura a prameny	505